

унікальне поєднання природних ресурсів, культурно-історичної спадщини, санаторно-курортні бази - всі ці фактори зумовлюють конкурентні переваги України в пропозиції туристичного продукту [4].

Література

1. Любіцева О. Розвиток екологічного туризму в Україні / О. Любіцева, К. Сташук // Економічна та соціальна географія. - 2002. - Вип. 53. - С. 189-196.
2. Дмитрук О. Ю. Екологічний туризм: сучасні концепції менеджменту і маркетингу : навч. посіб. / О. Ю. Дмитрук. - К. : Альтерпрес, 2004. - 192 с.
3. Рутинський М.Й., Зінько Ю.В. Зелений туризм. – К. : Знання, 2008.-271с.
4. Sharpley R. (2006). Ecotourism: a consumption perspective / R. Sharpley // Journal of Ecotourism. - 2006. - № 5. - P. 7-22.

УДК 911.3.

ЧУДИ-ХІСКІ¹ Д., ВОЛЬНА² Б., СМОЧКО³ Н.М.

¹Сілезький університет в Катовіце, Польща

²Гуманістично-природничий університет ім. Яна Длугоша в Ченстохові, Польща

³Мукачівський державний університет

СПЕЦИФІКА ФУНКЦІОНУВАННЯ ТЕМАТИЧНИХ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЕЛЕНЬ

Для розвитку систем розселення туристично-рекреаційного типу (як особливих зон розваг і дозвілля з повним спектром туристично-екскурсійних послуг), активізації соціальної активності та збільшення рівня і якості життєдіяльності населення, зокрема сільських територій являється створення туристичних тематичних сіл. Село, що зосереджується на певному напрямі чи темі розвитку, в порівнянні з іншими селами з аналогічним стартовим потенціалом розвивається краще з економічної та соціальної точки зору. Специфічним є їх диференціація в залежності від функціональності території. При цьому доведено, що ефективно територіальне управління робить такі території найбільш успішними в умовах поступового звуження простору географічної диференціації людської діяльності (або поглиблення явища географічного поділу праці).

Тематичне туристичне село є одним із шляхів відновлення та розвитку альтернативних видів економіки, де все більш важливу роль відіграють послуги (в тому числі, пов'язані зі знаннями та емоціями). Це хороша пропозиція для сіл, де звужуються існуючі способи заробітку, пов'язані з сільським виробництвом та підробітками у промисловості. Це спосіб створення нової пропозиції села або окремих господарств за умови якнайменших витрат.

Основні зусилля спрямовані тут не на створення звичайної туристичної інфраструктури (кімнати в агротуристичних садибах, пансіонати, причали, велосипедні доріжки, стайні тощо), а на створення пропозицій, пов'язаних з відчуттями та освітою: майстерень, освітніх програми, ігор та забав.

Пропозиція тематичних сіл часто обмежується перебуванням тут протягом декількох годин. Але вона може бути розширена за рахунок включення традиційних форм надання туристичних послуг: проживання, харчування. Все залежить від успіху первинної пропозиції та того, наскільки жителі села хочуть розвивати підприємництво в сфері туризму.

Створення тематичного села не завжди пов'язане із заробітком. Іноді основною метою його організації є інтеграція та активізація сільських мешканців. Важлива та значуща мета, поставлена перед спільнотою, призводить до згуртування мешканців та спільного переконання щодо правильності дій. Замість звичайного свята села проводяться заходи, пов'язані зі спеціалізацією села. Тема села може також сприяти цікавому просторовому облаштуванню та оздобленню села. Соціальний аспект тематичних сіл, його вплив на активізацію жителів та естетику села особливо чітко проявляється у квіткових селах. Вони створюються в основному для того, щоб прикрасити село та інтегрувати його мешканців. Найбільша кількість (близько 4000) квіткових сіл та міст знаходиться у Франції.

Тематичні туристичні селища чи села – інноваційні елементи системи розселення, що виступають генератором популяризації туристичних атракцій, народних традицій, надбань, тощо, розвиток якого підпорядковується провідній ідеї, темі. Таким чином, село стає помітним та унікальним.

Формування тематичних туристичних сіл можливе і на територіях з обмеженими туристичними ресурсами та інфраструктурою, як засвідчує європейський досвід виготовлення та реалізації туристичного продукту на даних територіях. Слід зауважити, даний процес вимагає врахування факторів, що визначають конкурентоспроможність туристичного продукту, а саме:

- формування конкурентоспроможних приватних місцевих брендів та їх інтеграцію в територіальний загальний бренд тематичного села, а в подальшому – району, області;
- розробка і просування проектів, пов'язаних з використанням природного потенціалу і культурним відродженням такої території;
- розробка перспективних комбінованих турів і турмаршрутів, в тому числі тематичних туристичних пропозицій, з повним або частковим залученням жителів певного туроб'єкту;
- територіальна віддаленість від великих міських центрів області;
- недостатнє маркетингове просування турпродуктів і програм на внутрішньому ринку туризму і подорожей;
- нестача висококваліфікованих фахівців.

Про активне поширення явища розвитку тематичних туристично-рекреаційних туристичних територій свідчить досить широкий практичний досвід ряду зарубіжних країн Польщі, Австрії, Латвії, Литви, Франції, Італії та ін. Проте, процес створення тематичних туристичних дестинацій найбільш широко розповсюджений в Польщі [1]. Дана ідея розпочала своє впровадження у 2000-2005 рр. в районі міста Кошалін, в Західно-Поморському воєводстві на півночі Польщі, де було побудовано село Хоббітів «Sierakowo Sławieńskie» (чисельність населення – 250 осіб), що являє собою копію села по роману Толкієна «Хоббіт» (близько 15 000 відвідувачів щорічно).

З 2013 року у Польщі нараховується 78 тематичних сіл та ще 7 – у процесі становлення. Найбільш унікальними є тематичні села: Iwięcino «Кінець світу», Podgórkі «Казки і велосипедів», Wioska Dyniowa «Гарбузове село», Wioska z pomysłem «Село з ідеєю», Hołowno «Країна Ромашка», Wioska Don Kichota

"Село Дон Кіхота", Piasku i kamienia «Піску та каменю», Grzybowa «Грибове», Dzieci «Діти», Żalno «Квіткове», Karwno «Фантазій» та інші.

Тематичні туристичні території Польщі мають чисельність населення від 50 до 2500 жителів. Вони зазвичай мають організаційно-правову форму асоціацій або неформальних груп, часто співпрацюють з іншими місцевими організаціями. Їх пропозиція досить диверсифікована, але при цьому приділяється особлива увага на поєднанні активного навчання з розвагами, надають спектр туристичних, освітніх, рекреаційних послуг.

Польські науковці вважають, що в майбутньому, значна частина жителів периферійних сільських районів Польщі, не зможуть забезпечити свою життєдіяльність займаючись виключно, традиційним сільським господарством, що в результаті може привести до поглиблення соціально-економічних проблем. Тим не менш, існує можливість подолати деякі з цих проблем шляхом розвитку сільських районів, використовуючи існуючі чинники розвитку даного села, з акцентом на захист культурної спадщини і екологічного різноманіття місцевих громад [2].

Література

1. Смочко Н. Туристичні тематичні монотериторії: європейський практичний досвід / Н. Смочко // Часопис соціально-економічної географії. – 2015. – Вип. 18(1). – С.130-133.

2. Kłoczko-Gajewska A. General characteristics of thematic villages in Poland / A. Kłoczko-Gajewska // Visegrad Journal on Bioeconomy and Sustainable Development – 2013, №2 – pp. 60-63 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.vua.uniag.sk/sites/default/files/VUA_02_KlockoGajewska.pdf.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>